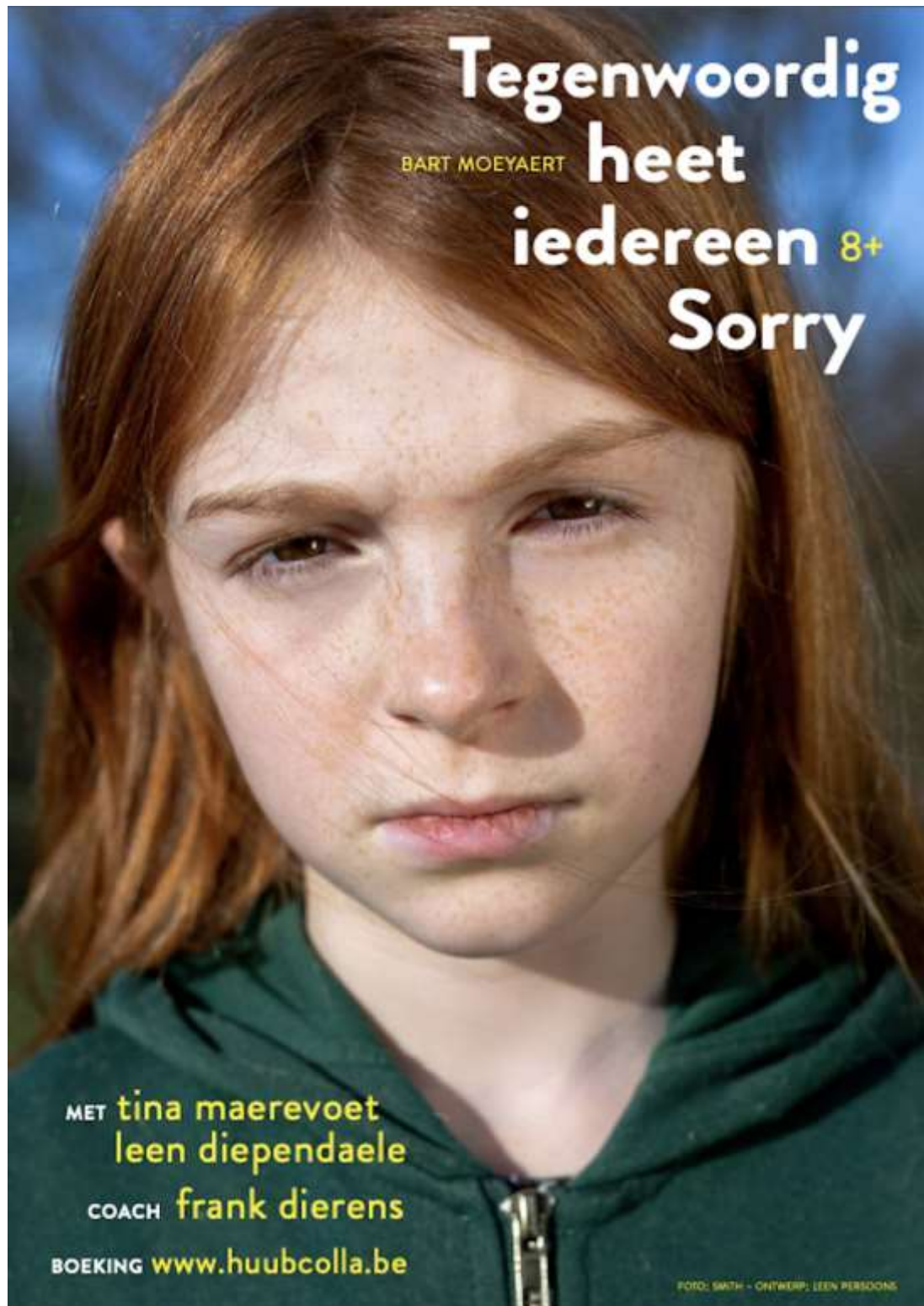

LESMAF bij theatervoorstelling
Tegenwoordig heet iedereen Sorry (8+)

Beste Leerkracht

Binnenkort komt u met uw klas naar de voorstelling 'Tegenwoordig heet iedereen Sorry' kijken.

Heel fijn dat u voor onze voorstelling koos. Wij bieden u hiervoor zeer graag onze lesmap aan. U kan deze zowel voor als na de voorstelling gebruiken.

We bieden u informatie aan over de voorstelling en de makers ervan.

De thema's die aan bod komen in de voorstelling verwerken we in creatieve opdrachten en we reiken de leerlingen verschillende mogelijkheden aan om hun mening hieromtrent te uiten.

'Tegenwoordig heet iedereen Sorry' is geschikt voor kinderen vanaf 7 jaar. Naargelang de leeftijd kan u de gesprekken/opdrachten iets makkelijker/moeilijker maken. Dat voelt u en uw klasgroep uiteraard zelf het beste aan.

Wij wensen jullie alvast veel plezier met 'Tegenwoordig heet iedereen Sorry' en graag tot in één van onze zalen.

Groeten

Daniëlle, Leen en Tina

A.

1.HET VERHAAL

Tegenwoordig heet iedereen Sorry

Bianca is een meisje van 12 jaar dat met haar broertje Alan, 9 jaar, bij haar moeder woont en in het weekend naar haar vader en zijn nieuwe vriendin Cruz gaat. Maar haar vader wil haar maar eens per twee of drie weken zien, want hij vindt haar onhandelbaar.

Moeder noemt haar eufemistisch een meisje 'met een gebruiksaanwijzing'.

Van in het begin is de situatie duidelijk: broertje Alan heeft drie hartoperaties ondergaan, blijkt het zorgenkindje te zijn en Bianca leeft in zijn schaduw.

In zestig hoofdstukjes vanuit het perspectief van Bianca wordt langzaam duidelijk waarom ze zo 'onhandelbaar' is: ze is verdrietig over de scheiding van haar ouders, 'Als ik ons huis op een foto zie, word ik verdrietig. Ik weet niet hoe dat komt' en doordat haar broertje hartpatiënt is, krijgt zij veel minder aandacht. Haar broertje wordt in haar ogen zelfs verwend en maakt misbruik van zijn gezondheidstoestand. 'Dat doet hij graag: iets willen wat mama niet in huis heeft. Hij weet dat ze zich dan schuldig voelt en 'het spijt me, schat' tegen hem zegt en extra lief tegen hem doet.'

Bianca kijkt kritisch naar haar moeder en naar haar broertje, naar Cruz, de jonge Spaanse vriendin van haar vader, en naar zichzelf. Maar ze is ook kwetsbaar. Als ze boos is, trekt ze zich terug op haar geheime plek, een omheind stukje grond tussen hun eigen tuin en die van de burens, waarvan niemand weet dat het er is.

Daar kan Bianca weer ademen en zichzelf zijn.

Bianca is fan van de tv-soapserie Hier bij ons, en vooral van het personage Ilona Alders, die in de serie achter de bar van een café staat.

Die middag in de zomer komt 'Ilona', in het echt Billie King, haar zoontje Jazz brengen om met Alan te spelen. Als Bianca Billie ontmoet, gaat er een hele nieuwe wereld voor het meisje open.

Als Billie dan ook nog eens écht aandacht heeft voor Bianca, krijgt zij precies de waardering die ze nodig heeft.

Cover 'Tegenwoordig heet iedereen Sorry'

Bart Moeyaert

2.DE SCHRIJVER

Bart Moeyaert

Bart Moeyaert groeit op in Brugge, in een groot huis aan de rand van de stad. Van zeven broers is hij de jongste. Als kind leest hij veel, alle soorten boeken. En schrijft en tekent hij zonder dat hij echt plant schrijver te worden: poppenkastverhalen, korte verhalen, een huiskrant... Op zijn elfde schrijft hij zijn eerste boek van veertig getypte vellen lang, over een geheime club. Hij volgt kunsthumaniora in Gent en een lerarenopleiding talen en geschiedenis in Brussel. Hij staat nooit voor de klas, maar werkt voor kranten en tijdschriften en als vertaler, terwijl hij zich steeds meer op schrijven toelegt. In 1995 wordt het zijn beroep. Sinds 2003 is hij ook hoofddocent schrijven aan het Conservatorium in Antwerpen.

Bart Moeyaert debuteert in 1983 met *Duet met valse noten*, dat uit zijn dagboek is gegroeid. Hij is dan 19 en wordt meteen een ster: het boek is een hit. Sindsdien is Bart Moeyaert uitgegroeid tot één van de bekendste (jeugd)schrijvers van Vlaanderen en Nederland.

Voor zijn lerarenopleiding studeert hij af met een scriptie over de Britse jeugdauteur Aidan Chambers. Chambers is een grote inspiratiebron voor Bart Moeyaert – mede door hem worden zijn boeken sterker van stijl en psychologie. Het verschijnen van *Blote handen* in 1995 betekent een keerpunt in zijn carrière. Met dit boek vindt hij zijn eigen stijl. Het boek zal verschillende prijzen winnen.

Het oeuvre van Bart Moeyaert is verscheiden. Hij schrijft romans voor jong en oud (*Het is de liefde die we niet begrijpen*, *De Melkweg*, *Graz...*), verhalen bij muziek (*Het Paradijs*, *De Schepping*, *Olek schoot een beer...*), boeken voor eerste lezers (*Durf voor drie*, *Missen is moeilijk...*), prentenboeken (*Afrika achter het hek*, *De baas van alles...*) en kortverhalen.

Behalve proza, heeft Bart Moeyaert een aantal poëziebundels (onder meer *Verzamel de liefde*) gepubliceerd. In 2006 en 2007 was hij stadsdichter van Antwerpen. Verder vertaalt hij, schrijft hij artikels en essays, en theaterstukken zoals *Rover*, *dronkeman* en *Ongelikt*. Naast schrijven, vertaalt hij af en toe uit het Engels, Duits of Frans.

Na De Melkweg (2011) is *Tegenwoordig heet iedereen Sorry* (2018) de eerste roman die hij weer in jaren schrijft.

3.CREDITS

Tegenwoordig heet iedereen Sorry (8+)

Een bewerking van het boek van Bart Moeyaert

Over durf, schuldgevoel en het nut van een stoel.

Bianca is onhandelbaar.

Dat zegt haar vader. Hij is met
'zijn Cruz' naar een woongroep
verhuisd en heeft zijn dochter

liever niet elk weekend op bezoek.

Bianca is een meisje met een gebruiksaanwijzing,
vindt haar moeder, die al genoeg te stellen heeft
met zorgenkind Alan, Bianca's broertje.

Bianca is merkwaardig,
zegt Billie King, Bianca's favoriete actrice.
Op een warme middag in augustus zit ze
zomaar in de woonkamer een kop thee te drinken.

Bianca zelf zou het liefst bij niemand horen.
Vandaag, met Billie King in de buurt, wordt ze
opeens duidelijker dan ooit en geeft ze
een nieuwe betekenis aan het woord onhandelbaar.

Zeven jaar na het verschijnen van De Melkweg komt Bart Moeyaert opnieuw met een
poëtisch, intimistisch verhaal.
Tegenwoordig heet iedereen Sorry geeft op een gedetailleerde manier een inkijk in de
(verstoorde) relatie die Bianca heeft met haar familie.
Want de vaak moeilijke band tussen ouders en kinderen is zeker niet altijd vanzelfsprekend.
Bianca kijkt ons recht in de ogen – zelfbewust en kritisch- soms terughoudend dan weer
cassant. Ze is zeer kwetsbaar en draagt een verdriet met zich mee.
Wanneer ze haar favoriete actrice Billie King uit de soap 'Hier bij ons' ontmoet, krijgt Bianca's
bestaan weer kleur.

Tekst en spel: Leen Diependaele, Tina Maerevoet
Muziek: Leen Diependaele
Coach: Lien De Graeve, Frank Dierens
Techniek: Daniëlle Van Riel

4.WIE ZIJN WIJ?

Tina Maerevoet (°1984) volgde de opleiding Dramatische Kunsten aan het Lemmensinstituut
in Leuven. Daarna volgde ze de Initiële Lerarenopleiding.

Tina werkte als theatermaker eerst samen met Bis-producties en werkt nu al jaren samen met
de theaterorganisatie van Huub Colla.

Haar eerste voorstelling 'Deesje' (tevens afstudeerproject) was een zelfgeschreven monoloog
gebaseerd op een boek van de Nederlandse schrijfster [Joke van Leeuwen](#). Deze voorstelling
maakte ze in eigen beheer. Verkoopbureau Bis-producties voorzag Tina van een mooie
tournee doorheen Vlaanderen.

In november 2011 bracht de zelfgeschreven voorstelling 'Raaf' samen met Pieter-Jan De
Wyngaert op de planken.

In oktober 2013 ging ze in première met een theaterbewerking van het boek De Melkweg van [Bart Moeyaert](#). Lotte Lesage en Sam Wauters werkten samen met Tina aan dit verhaal.

Een jaar later, in 2014, ging haar nieuwe theatervoorstelling TWEEPEEKAA in première. Tina schreef samen met Daisy Van Praet een verhaal over de Trojaanse oorlog.

Sinds 2015 werkt Tina samen met Huub Colla. 'Deesje' en 'Tweepeekaa' werden hernomen en Tina maakte in 2017 samen met Tim Taveirne de voorstelling 'Slaapwel Frank' over afscheid nemen.

In 2020 ontstond 'Tegenwoordig heet iedereen Sorry', Tina's tweede bewerking van een boek van Bart Moeyaert, samen met Leen Diependaele

De afgelopen jaren kon je Tina ook aan het werk zien bij HET PALEIS/FroeFroe, De MAAN, Kollektief D&A, fABULEUS, Het Toneelhuis, Uitgezonderd Theater!, Symfonie Orkest Vlaanderen, Villanella, Paljas, Tableau n1, ...

Tina leent vaak haar stem aan tekenfilms, reclamespots en audionovellen.

Het grote publiek kent Tina vooral als Paulien Snackaert in de televisieserie Thuis op één.

Leen Diependaele (° 1984) is afgestudeerd als meester in de Dramatische Kunsten optie woordkunst aan het Lemmensinstituut in Leuven.

Als actrice speelde ze bij hetpaleis in Sunjata, de leeuwenkoning van Mali en in De Nachtwandelaars. Daarnaast speelde ze bij gezelschappen als De Roovers, Crew, Ontroerend Goed, FroeFroe, Davis Freeman en fABULEUS. Met Jan Geers en Christine Verheyden maakte ze de theaterproducties Rust, In de naam van de straat en Villa.

Ze was ook te zien in de televisieprogramma's Deja Vu, Black Out, Witse, Flikken, Aspe, Goesting, Sherlock en David en in de films The days the dogs dissapeared, Endurance en De applausstreaker.

Onder de naam Samowar treedt ze op als solo-muzikant. Ze geraakte daarmee in 2014 in de finale van Humo's Rock Rally en bracht onder die naam een EP uit. Haar eerste full album 'Leeway' verscheen op 10 september 2021.

Daarnaast zingt ze als zangeres ook backing vocals bij o.m. Tine Reymer, De Post, Dez Mona, Une soirée avec Cloclo, Zeker Weten en Go_Tell. Ze maakte ook muziek bij de voorstelling Foetshi van FroeFroe en Stella, ster van de zee van De Roovers & FroeFroe en voor de podcast Dochters Van Ondernemers van Arsenaal/Lazarus

Daniëlle Van Riel (°1985) studeerde podiumtechnieken in Eindhoven en heeft tijdens die opleiding de eerste ervaringen in het theater opgedaan met o.a. Robert Long, Yasmine, An Nelissen, Nigel Williams en Bert Kruismans. Aansluitend aan de opleiding ging ze aan de slag als theatertechnieker en werkte ze samen met Fast Forward, Raf Coppens.

In 2009 ontmoette ze Tina Maerevoet voor een repetitie van de voorstelling Deesje. Ondertussen werkten ze samen aan Raaf, De Melkweg, Tweepeekaa, Slaapwel Frank, en nu ook aan Tegenwoordig heet iedereen Sorry. Ze hebben ze al meer dan 400 voorstellingen samen gedaan door heel Vlaanderen.

Naast de technische ondersteuning bij theatervoorstellingen verzorgt ze ook de belichting van een aantal bands zoals Soulsister, The Scabs, dEUS, Milow, The Magical Flying Thunderbirds, Café Flamand, zowel in het theater als op festivals in België en daarbuiten.

B.

1.VOOR DE VOORSTELLING

Het verhaal

Eerst en vooral kan je al eens polsen bij de kinderen wie het boek gelezen heeft. Je kan hen een score laten geven tussen 2 uitersten. Vinden ze het boek herkenbaar of vreemd? Saai of spannend? Mooi geschreven of gewoon? Makkelijk of moeilijk? Mooi of droevig? Duidelijk of onduidelijk?

Raden ze het boek aan andere kinderen aan? Waarom, waarom niet?

Er kan een gesprek ontstaan rond de vragen: wat was moeilijk? Waar vond je het mooi? Welke vragen blijven open? Waarom vind je het een vrolijk boek? Waarom vind je het saai, langdradig? Wat zou het boek minder saai maken?

Vond je het grappig? Bepaalde personages?

Herken je je in bepaalde personages? In wie? Waarom?

Heb je het hele verhaal begrepen?

Moet je een verhaal helemaal begrijpen om het mooi te vinden?

Bart Moeyaert zegt hierover: 'Waarom doet iedereen zo zijn best om een boek te begrijpen? Is het echt echt belangrijk om alles te weten van begin tot eind? Heb je er al bij stil gestaan dat je van het echte leven ook nooit (nooit!) alles begrijpt? Zelf vind ik het altijd spannend om niet alles te weten, me vragen te kunnen stellen. Ik denk graag na.'

Wat vinden jullie van deze visie?

De personages

Bianca het meisje met de gebruiksaanwijzing. 'Onhandelbaar', al zegt ze over zichzelf dat ze 'soms alleen een beetje lastig is' Bianca is een gevoelig meisje, denkt veel na over zichzelf en doet dat het liefste op haar eigen plekje ver weg van iedereen, met haar schriftje en potloden, waarin ze tekeningen maakt en woorden schrijft 'zodat ze goed over die woorden kan nadenken'. Ze voelt zich de mindere tegenover Alan, haar broertje met hartproblemen die alle aandacht krijgt en daar ook handig mee omgaat. Bianca heeft het gevoel dat ze nergens bijhoort.

Alan is de jongere broer van Bianca, het zorgenkindje. Hij heeft hartproblemen. 'Er is al drie keer in zijn borst gesneden, maar hij leeft nog. Boem boem boem doet de helft van zijn hart.' Moeder is een beetje ontspoord door haar recente scheiding (haar man verliet haar voor een jonge Spaanse schone 'Cruz'). Ze heeft het goed voor met haar kinderen, maar de zorg voor Alan en de 'onhandelbaarheid' van Bianca vallen haar vaak bijzonder zwaar. In haar vrije tijd volgt ze toneel, zo kan ze al haar emoties geregeld de vrije loop laten.

Papa en zijn Cruz vormen het nieuwe koppel in het boek, al zijn ze niet erg aanwezig. Zij willen de bezoekenregeling van Bianca afbouwen en daarover willen ze het graag met haar hebben. Voor Alan verandert er niks. Bianca schijnt het niet echt met 'Cruz' te kunnen vinden. 'Hoe oud is ze, 14?' 'Ze kan haar werkwoorden niet eens op de juiste plaats zetten.'

Billie King, belangrijkste nevenpersonage. Billie is Bianca's grote idool uit de soap 'Hier bij ons'. Bianca kijkt elke dag naar Billie die het personage van Ilona vertolkt en in een café werkt. Als Billie op bezoek komt bij Bianca, merkt ze haar op. Ze vindt haar een erg merkwaardig meisje. De naam Billie King is een eerbetoon aan de tennisster Billie Jean King, één van de eerste sporters die zich uitte als lesbienne.

Jazz, zoontje van Billie King en vriendje van Alan. Redelijk uitgesproken en soms onbeleefd ettertje.

Malika is de vriendin van Billie King, en ze speelt de rol van 'Dagmar Vos' in 'Hier bij ons'

- Is Bianca herkenbaar? Waarin wel, waarin niet?
- Heeft de schrijver Bart zich goed ingeleefd in een meisje van 12 jaar?
- Wat vinden jullie van Bianca? De ideale vriendin? Stoer? Onuitstaanbaar? Intrigerend? Is ze eenzaam?
- Is Bianca's moeder herkenbaar? Onuitstaanbaar? Is het terecht dat ze een etiket op Bianca kleeft?
- Is Billie King belangrijk in het verhaal?

De structuur

Het verhaal zit vervat in 60 korte genummerde hoofdstukjes. Bianca vertelt als ik-persoon en in tegenwoordige tijd waardoor je nog meer in haar hoofd kruipt. De setting: de keuken en de tuin.

De rode draad is Bianca's gevoelens die feilloos, gevoelig en zeer gedetailleerd ontrafeld worden door Bart Moeyaert, dit alles gekaderd in een toneelsetting. De toneelsetting is eveneens een belangrijke verhaallijn.

Vorm en cover

Tegenwoordig heet iedereen Sorry is een opvallend mooi uitgegeven boek. Klein, met een harde kft met warm gele kleur. Ook de schutbladeren zijn donker geelgekleurd. Een boekje dat je steeds op zak kan hebben. De opvallende omslagtekeningen zijn van de Koreaanse kunstenaar Jang Meyong Uk die Bart toevallig ontdekte via Instagram. Zij tonen een nukkige maar ook gevoelige en kwetsbare Bianca, een meisje dat aandacht wil maar zich tegelijk ook letterlijk en figuurlijk wil afsluiten van de wereld rondom zich. Kom niet dichterbij, ik ben woest vs omhels mij, ik ben verdrietig, geef me aandacht.

- Past de cover bij het boek?
- Hadden jullie je Bianca zo voorgesteld?
- Hoe komt Bianca over op de ene prent en op de andere prent? Nadenkend, verdrietig, zelfbewust, onaardig, kritisch, dromerig, eenzaam, vreemd, onhandelbaar, kwaad, lief, aardig, kwetsbaar, afstandelijk, onzeker, ...
- Met welk portret hebben jullie het meeste binding? Hoe komt dat?
- Zou Bianca een vriendin van jou kunnen zijn?

Stijl en taal

Bart Moeyaerts stijl is suggestief, met heel korte zinnen waarin elk woord telt en waarin veel symboliek schuilt. Veel wordt ook niet gezegd. Die informatie krijg je tussen de regels door. Uit Tegenwoordig heet iedereen Sorry kun je blijven citeren. Ieder woord is gewogen, iedere zin op zijn plaats. Even mooi als helder als pijnlijk als noodzakelijk.

Prijzen

- Bekroond met de Zilveren Griffel (2019)
- Genomineerd voor de Woutertje Pieterse Prijs (2019)

Vertalingen

o.a. in het Frans, Duits, Italiaans, ...

Verfilming in de maak door Frederike Migom i.s.m. De Mensen

2. NA DE VOORSTELLING

In het boek Tegenwoordig heet iedereen Sorry zitten meerdere lagen. Je hebt het verhaal van de scheiding van de ouders van Bianca. Je hebt het verhaal van de ziekte van Alan. Je hebt het hele spanningsveld met Billie, het idool dat op bezoek komt. Je hebt alle verhalen die zich in

de soapwereld afspelen. Het is een uitdaging om deze lagen zo goed mogelijk te verwerken in een theatervoorstelling. Kunnen jullie de verschillende lagen (en nog meer) ontdekken?

THEMA'S

Heeft iedereen een gebruiksaanwijzing?

Volgens Bianca haar moeder is ze een meisje met een gebruiksaanwijzing, de vader van Bianca vindt haar onhandelbaar. Bianca vindt zichzelf alleen een beetje lastig soms.

Hoe komt het dat er zo verschillend gedacht wordt over Bianca? Wie heeft gelijk? Heeft iemand gelijk? Waarom? Waarom niet?

Misschien heeft iedereen wel een gebruiksaanwijzing. Wat is jouw gebruiksaanwijzing? Noteer kort een paar puntjes.

Omgaan met gevoelens

Hoe moeten mensen met jou omgaan? Als je bv boos bent? Als je je verdrietig voelt? Als je je verveelt en je hebt nergens zin in?

Wat doe je als je boos bent? Met deuren slaan? Praten? Iets kapot maken? Je gevoelens opschrijven? Weglopen? Schreeuwen? Huilen? Schoppen?

Welke handelingen helpen jou? Zijn het goede oplossingen of kan je soms beter op een andere manier reageren?

Als je boos bent, hou je dat soms ook voor jezelf? Moet je dat altijd tegen iemand anders zeggen? Of is het sterker dan jezelf? Hoe maak je je boosheid kleiner? Tot 10 tellen, zou dat helpen? Het van je afschrijven? Eens heel luid schreeuwen? Op een boksbal slaan? Geef elkaar tips over hoe jij omgaat met boos zijn.

Stel deze vragen ook aan elkaar over bv verdrietig zijn. Of hoe ga je om met verveling?

Opgesloten zitten in jezelf

Voel je je soms niet goed en weet je dan niet precies wat er scheelt?

Wat doe je dan? Is er iets wat jou op dat moment kan helpen? Een wandeling? Een eigen plek?

Een schrift? Hoe kan je je hoofd leeg maken als het even te vol zit?

Wat helpt jou om even te stoppen met denken? Pieker je vaak? Waarover?

Word je soms onzeker door je eigen gedachten? Verdrietig?

Bianca 'Waarschijnlijk weet Billie wel hoe je gedachten stil moet krijgen.'

Eigenwaarde/omgaan met aandacht

Voel je je al eens ergens teveel? Wat voor gevoel geeft je dat?

Ben je al eens jaloers op je broers of zussen? Wanneer voel je je gezien en gewaardeerd door anderen?

Vind je het belangrijk om waardering van anderen te krijgen?

Gescheiden ouders

De ouders van Bianca zijn in Tegenwoordig heet iedereen Sorry nog niet heel lang gescheiden. Beide ouders zoeken een manier om hiermee om te gaan. Maar ook voor Bianca en Alan is dit een zeer moeilijke situatie.

Kennen jullie kinderen wiens ouders gescheiden zijn? Of zijn jullie eigen ouders gescheiden? Hoe gaan jullie hiermee om?

Je kan hierover een klasgesprek starten, maar het zou kunnen dat niet iedereen hier graag over praat.

Sorry zeggen

Door sorry te zeggen, kun je de ander laten weten dat je ergens spijt van hebt. Het wordt vaak zelfs verwacht dat je sorry zegt. Met een sorry lijkt je vaak de problemen te kunnen herstellen. Of het kan je een opening bieden naar een verhelderend gesprek.

Is sorry zeggen nodig? Zeg je makkelijk sorry tegen anderen? Waarom? Waarom niet? Op welke manieren zeg jij het vaakst sorry? Uitspreken? Brief? Berichtje? Tekening? Heb je al eens sorry gezegd zonder dat je het meende? Hoe voelde je je daarna? Heb je het eerlijk opgebiecht achteraf? Denk je dat men vaak sorry zegt zonder het te menen? Kan je sorry in verschillende situaties zeggen? Betekent sorry zeggen enkel je verontschuldigen?

'Het wordt een dag vol inzicht voor het meisje, dat haar leidt naar het vaak gebruikte, maar weinig gemeende woordje SORRY. Maar Bianca meent het wel, uit het diepste van haar hart.'
(uit: Interview Bart Moeyaert, Van Gils en Gasten, één)

Sorry zeggen wil niet enkel zeggen dat je je verontschuldigingen aanbiedt. Je kan ook sorry zeggen om je medeleven te betuigen. Je voelt mee met de ander, je voelt zijn of haar verdriet en daarom zeg je sorry. Als je een gesprek tussen twee mensen wil onderbreken, kan je dat ook doen met het woordje sorry. Kennen jullie nog situaties waarin je het woordje sorry gebruikt met een andere betekenis?

Complimenten krijgen

Billie: 'Je bent een merkwaardig meisje, Bianca.'

Bianca: 'Merkwaardig? Is dat goed of niet goed?'

Kan je makkelijk een compliment in ontvangst nemen? Krijg je graag complimentjes? Voel dat goed? Ongemakkelijk? Nieuw? Geef je snel complimentjes? Waarover?

Een eigen plek

Bianca: 'Niemand weet waar ik ben. Zolang ik hier zit, ben ik nergens. Niemand zal me ooit vinden. Laat mij maar met rust. Ik ga een beetje onhandelbaar zitten zijn op mijn oude stoel.'

Heb jij thuis, op je kamer of ergens anders, bij je oma of buiten in de natuur een eigen plek? Vind je dat belangrijk, een plekje voor jezelf waar je tot rust kan komen? Zie je een eigen plek als iets rustgevends? Of als iets eenzaam? Zijn er dingen die jou erg blij maken op je eigen

plek? (de natuur, een schrift, kleurpotloden, muziek, iets om te eten, een knuffel, een huisdier, de zon, ...)

Is jouw eigen plek een geheime plek? Waar je al je geheimen bewaart? Is het fijn om zo'n plek te hebben? Wanneer ga je er naartoe?

Denk je dat een eigen plek belangrijk is als je ouders gescheiden zijn? Als je op twee verschillende plaatsen woont, waar is je eigen plek dan? Kan je je thuis voelen op meerdere plekken?

Beroemde mensen

Bianca is fan van Billie King. Ze is verbaasd dat Billie er in het echt heel anders uitziet en heel anders is dan in de soapserie.

Zou jij zelf graag beroemd willen zijn? Zou je beroemd willen zijn op de televisie, op sociale media? Denk je dat het fijn is om beroemd/bekend te zijn? Om op straat herkend te worden? Waarom wel/niet?

Ken je mensen die beroemd zijn? Heb je een idool? Wie? Een acteur/actrice? Een schrijver? Een muzikant? Een schilder? Een vlogger? ... Heb je ooit prenten/artikels/spullen verzameld van mensen? Acteurs? Bands?

Zou jouw idool bij jou thuis mogen langskomen?

Wat kan je zien op foto's?

We hebben het al over de cover van het boek gehad. Sommigen zullen een angstige Bianca herkennen, anderen zien vooral een droevige Bianca. Wat je op een foto ziet, kan dus vaak verschillen. Niets is wat het lijkt.

Bianca bewaart foto's van haar ouders, in haar plastic doos.

'Aan die foto's kun je niet zien dat ze kinderen zullen krijgen. Je kunt ook niet zien dat ze niet bij elkaar zullen blijven.'

Soms staan we al eens op een foto, met een geforceerde glimlach. Iemand wou per se een foto nemen maar jouw hoofd stond er niet naar ... Hoe we ons dus echt voelen, kan je niet altijd van een foto afleiden. Hoe we ons echt voelen, klopt niet altijd met wat we langs de buitenkant laten zien.

'Het boek is een pleidooi voor 'goed en oprecht kijken', zonder meteen te veroordelen.'
(Bart Moeyaert, De Morgen)

Recht op vrije meningsuiting

Bianca heeft een plakboek van Billie. Daarin bewaart ze foto's en interviews. In een interview zegt Billie: *'Je moet kunnen zeggen wat je wil zeggen en kunnen doen wat je wil doen.'*

Dat wil Bianca ook kunnen. Al is ze soms wel bang.

'Soms ben ik bang dat er eens geen slot op mijn mond zal zitten. Dat ik ineens ga zeggen: het zit zo ... en dat ik dan hardop iets verschrikkelijks ga zeggen... over mama of over Alan, of over papa en Cruz.'

Daarom zwijgt Bianca geregeld.

Vind je dat je altijd je mening moet kunnen zeggen? Ook als die iemand anders verdrietig kan maken? Mag je op eender welke manier je mening zeggen? Doe je dat vaak? Of denk je best

eerst even na? Hoever kan je gaan in je eigen mening verkondigen? Gaat dit soms te ver? (denk dan bv aan sociale media)

OPDRACHTEN

Een gebruiksaanwijzing schrijven over jezelf

Iedereen is anders. Iedereen is uniek. En iedereen heeft een andere manier van omgaan met elkaar. Sommige mensen komen erg goed overeen, anderen kunnen het minder goed met elkaar vinden.

Wat zou het soms handig zijn om een handleiding te hebben van een persoon. Waar kan je wel tegen? Waar kan je niet goed tegen? Probeer jezelf eens te bekijken als een machine, en noteer je handleiding. Op welke start-knop moeten we drukken om jou in gang te krijgen? Waar kan je machine absoluut niet tegen? Waarvan gaat je machine stuk? En onder welke omstandigheden functioneer jij het beste?

Leer elkaar veel beter kennen door over jullie handleidingen/gebruiksaanwijzingen te vertellen.

Hoe zou jouw eigen plekje er uitzien?

Heb je een eigen plekje thuis? Misschien in je kamer? Of op zolder? Of in de tuin? Bij oma? Een eigen plekje in een speeltuin?

Hoe ziet jouw eigen plekje eruit? Of hoe zou jouw ideale droomplekje er uitzien?

Zijn er meubeltjes? Eigen spulletjes? Welke? Welke kleuren zijn er aanwezig? Is het in de natuur, of binnen?

Maak er een mooie tekening van. Het kan ook een collage worden met verschillende materialen. (bv eigen plekje met donsdeken, kan je een leuk stofje zoeken om op je tekening te plakken)

Een sorry briefje schrijven naar iemand

Misschien ben je iemand die nooit ruzie maakt. Dat kan.

Misschien ben je iemand die momenteel met iemand ruzie heeft. Dat kan ook.

En sorry zeggen is niet altijd even makkelijk.

Maar een briefje schrijven kan altijd helpen. Hoe ziet jouw sorry briefje er uit? Is het een lange kwetsbare brief? Een kattenbelletje? Begin je met een mopje om het ijs te breken? Of met een verhaal dat jullie samen hebben meegemaakt?

Misschien kan je het briefje ook wel echt afgeven.

Glazen versieren, non-alcoholische cocktails/martini Bianca's maken

Hebben jullie binnenkort een jarige in de klas? Maak dan lekkere cocktails voor elkaar. Dat is altijd leuk in een feestelijk versierd glas met een rietje.

Dat doe je zo:

Schenk in een diep bord een laagje limonadesiroop. Strooi in een ander bord een dikke laag kristalsuiker. Dip de rand van de glazen eerst in de siroop en vervolgens in de suiker. Laat het suikerrandje minstens een half uur drogen voordat de glazen gevuld worden.

En maak je cocktail:

Heel simpel begin je met ijsklontjes in een longdrink glas, daar giet je jus d'orange op tot een centimeter van de rand. Dan giet je er heel langzaam grenadine in, deze blijft dan mooi aan de bovenkant zitten. Maak het af met een takje verse munt en een rietje!
Heerlijk!

Zinnen op een andere manier zeggen

Ilona zegt dikwijls: 'Wat betekent dit?' met de nadruk op dit. Als ze heeft staan luistervinken en er komt onverwacht iemand de kamer binnen of er wordt plotseling een deur opengegooid, zegt ze het weer.

'In hemelsnaam, wat betekent dit?'

Er is niemand anders die die zin zo goed uitspreekt, met alle letters en alles wat hij kan betekenen.

Spreek de Ilona-zin 'Wat betekent dit?' uit op de Ilona-manier met de nadruk op dit. Hoe klinkt die? En met de nadruk op 'Wat'? Met de nadruk op 'betekent'? Met de nadruk op alle woorden? Op een kwade manier? En nog kwader? Op een nieuwsgierige manier? Hoe verandert die zin elke keer?

Zoek nog andere zinnen die je op verschillende manieren kan zeggen. Zeg ze verliefd, dromerig, droevig, verwonderd, verveeld, boos, teleurgesteld...

Laat de anderen raden welke emotie er achter de zin schuilt.

Maak allemaal kleine briefjes met een zin erop. Ga met twee een scène improviseren, kies een thema en steek bij 't begin van de scène ieder twee briefjes in je zak. Je weet zelf niet welke zin er opstaat. De toeschouwers mogen kiezen wie wanneer een briefje uit zijn/haar zak neemt. De zin moet op dit moment in de scène geïntegreerd worden, en daar komen vaak lachwekkende situaties uit voort. Proberen maar.

Portretten maken

Als jullie de twee portretten van Bianca bekijken, kan het zijn dat jullie meningen hierover verschillen. Misschien denkt de ene dat Bianca dit denkt, en de andere dat Bianca dat denkt

...

Maak van jezelf twee selfies. Eentje met je ogen dicht en eentje met je ogen open.

En plak er in je hoofd twee keer een specifieke (verschillende) gedachte op.

Kunnen je klasgenoten raden wat je dacht toen je de foto nam?

PLAYTRONICA

We gebruiken playtronica in de voorstelling. Klank verplaatst zich via geleide voorwerpen: fruit, groenten, vloeistoffen, metalen, pannen, bestek, huis, aluminiumfolie, planten, gelatine, ...

Playtronica uittesten na de voorstelling

Enkele scènebeelden:

Nu jullie de situatie en de gevoelens van Bianca een beetje beter begrijpen, hebben jullie misschien tips voor haar. Hoe kan Bianca het beste omgaan met haar gevoelens? Waarover vind je dat Bianca absoluut gelijk heeft en waarover absoluut niet? Wat voor goede raad heb je voor haar?

Tips voor de moeder zijn uiteraard ook altijd welkom. Zij heeft er ook erg veel nood aan.

Als jullie dingen met ons willen delen over de voorstelling of tekeningen die jullie maakten, goede raad of bedenkingen die jullie hebben bij opdrachten, is dat altijd erg fijn. Dat horen we graag. Contacteer: tina_maerevoet@hotmail.com

We willen jullie bedanken om naar onze voorstelling te komen kijken en we hopen dat jullie genoten hebben van de voorstelling en van deze lesmap.

Op de volgende pagina's vinden jullie nog enkele krantenknipsels over de voorstelling en over Bart Moeyaert die over het boek praat.

En voor degene die het boek nog niet gelezen hebben: het is een absolute aanrader, ook als je de theatervoorstelling al gezien hebt!

En check zeker Bart zijn hele oeuvre eens, het zijn allemaal pareltjes.

Veel leesplezier.

Lieve groeten

Daniëlle Van Riel
Leen Diependaele
& Tina Maerevoet

Media:

'Thuis'-actrice put inspiratie bij Bart Moeyaert

ZA 03/10 - ZO 04/10 |
GRAVENHOF | HOBOKEN |
WWW.HUUBCOLLA.BE

Tina Maerevoet, bekend als Paulien in *Thuis*, maakt ook theater voor kinderen. Met kompaan Leen Diependaele presenteert ze dit weekend in Hoboken *Tegenwoordig heet iedereen Sorry* (8+). Voor de tweede keer al brengt Tina Maerevoet een roman van schrijver Bart Moeyaert op de planken. Moeyaert zelf liet zich voor een aantal personages, onder wie actrice Billie King, inspireren door de populaire soap *Thuis*. Maerevoet kruipt straks in de huid van het hoofdpersonage Bianca: volgens

Tina Maerevoet. FOTO DIRK VERTOMMEN

sommigen een 'onhandelbaar' kind, anderen noemen haar een 'meisje met een gebruiksaanwijzing'. Leen Diependaele speelt soapactrice Billie King, maar zorgt ook voor een soundtrack. Voor *Tegenwoordig heet iedereen Sorry* (2018) sleepte Bart Moeyaert een Zilveren Griffel in de wacht. (1d)

Meisje met een gebruiksaanwijzing

Het stuk focust op een tienerdochter na een scheiding.

'Tegenwoordig heet iedereen Sorry'
Nog tot en met 27 februari.
Tickets en info: www.huubcolla.be

★★★★☆

In het najaar van 2019 zorgde Bart Moeyaert voor nationale trots toen hij de Astrid Lindgren Memorial Award in de wacht sleepte, de zogeheten 'Nobelprijs voor jeugdliteratuur'. Intussen is er ook een theaterbe-

werking van *Tegenwoordig heet iedereen Sorry*, het laatste boek dat Moeyaert uitbracht voor hij die prijs voor zijn oeuvre in ontvangst nam. In het stuk vertolkt Tina Maerevoet (Paulien uit *Thuis*) de tiener Bianca, die het lastig heeft met de scheiding van haar ouders, en het feit dat haar broer Alan als hartpatiënt een voorkeursbehandeling krijgt. Maerevoet deelt het podium met Leen Diependaele, die al haar tegenspelers ver-

tolkt, met haar moeder op kop. Hoewel het verhaal vooral de focus legt op Bianca, leest de goede verstaander tussen de regels door dat ook Bianca's moeder haar scheiding nog geen plaats heeft gegeven.

Mooi symbool voor die onverwerkte scheiding zijn de uitgestalde, werkloze kookpotten, waar tussen de scènes door regelmatig op 'gepingd' wordt. 'Sinds papa weg is, eten we vooral uit de microgolf' verklaart

Bianca dat terugkerende geluid later. Als Bianca bezoek krijgt van een actrice uit haar favoriete soap *Hier bij ons*, geeft dat nog een extra laagje aan het stuk, omdat Maerevoet zelf soapactrice is, en dus in zekere zin ook een voorbeeldfunctie heeft. Echt verrassend of beklijvend wordt *Tegenwoordig heet iedereen Sorry* nooit, maar voor achtjarigen kan dit een eerste, toegankelijke stap naar het theater zijn.

(Magali Degrande)

De cover en het achterplaat van Bart Moeyaerts nieuwste zijn van de Koreaan Jang Myeong Uk, die hij via Instagram ontdekte. © nr

In de schaduw van broerlief

Jeugdroman - Het is van 2011 geleden dat Bart Moeyaert nog een jeugdroman afleverde. *Tegenwoordig heet iedereen Sorry* was het wachten waard. **VANESSA JOOSSEN**

Het zou wel eens het mooiste omslagbeeld van het jaar kunnen zijn: het kind dat je aanstaart vanop het nieuwe boek van Bart Moeyaert, getekend door de Koreaanse illustrator Jang Myeong Uk. Haar naam is Bianca, maar ze laat zichzelf liever Perdon noemen. 'Perdon is een heel oude naam die bijna nooit meer wordt gebruikt', legt ze uit. 'Tegenwoordig heet iedereen Sorry.' Al na een paar zinnen in het boek kom je te weten dat Bianca 'onhandelbaar' is, en dat haar vader haar om die reden wat minder vaak wil ophalen om de weekends bij hem en zijn vriendin door te brengen. Maar de cover vertelt een ander verhaal: dat van een kind dat niet alleen nukkig is, maar ook kwetsbaar – een meisje dat je dwingt om naar haar te kijken, terwijl haar blik je tegelijkertijd ook probeert af te stoten.

Tegenwoordig heet iedereen Sorry vertelt een dag uit het leven van Bianca. Het verhaal begint bij de lunch, maar via terugblikken laat Bianca doorschemeren dat ze in de ochtend iets gedaan heeft

waar ze uiteindelijk spijt van krijgt. De reden waarom Bianca zich nu eens verstopt en dan weer fel uithaalt, wordt al van bij het begin aangegeven, wanneer ze haar broer beschrijft: 'Op de blote borst van Alan staat een uitroepken.' Dat teken verwijst niet alleen naar de operaties aan zijn hart, maar ook naar het feit dat Alan voortdurend de aandacht van hun moeder naar zich toetrekt. Bianca heeft het gevoel dat ze in de schaduw leeft van haar zieke broer.

Tijdens de rest van de dag wordt de spanning in het gezin langzaam maar zeker opgebouwd. Bianca's moeder heeft een verrassing voorbereid: er komt een vriendje van Alan spelen en zijn moeder is Billie King, een actrice in een soap die Bianca elke dag volgt. Terwijl iedereen een positieve indruk probeert te maken op Billie, kan je al raden dat de middag uit de hand zal lopen: de vraag is alleen hoe. En hoe ver durft Bianca te gaan in het opspelen van de aandacht en het ventileren van haar woede?

★★★★★
Bart Moeyaert
Tegenwoordig heet iedereen Sorry.
Querido, 136 blz.,
17,99 €

Subtiele hints

Dat Bart Moeyaert een meester is in het opbouwen van spanning en het haarfijn ontrafelen van pijnlijke situaties, bewees hij al met boeken als *Blote handen* en *Het is de liefde die we niet begrijpen*. Hij idealiseert de kindertijd niet en zijn hoofdfiguren verzetten zich met hun taal en met acties die niet altijd het gewenste doel bereiken. Bianca lijkt eerder onhandig dan onhandelbaar. Maar ze heeft een talent voor het doorzien van situaties en het oppikken van subtiele hints. Dat leidt tot vele rake observaties, die beeldend beschreven worden. Zo lees je na een gesprek tussen Bianca's moeder en een schreeuwende buurvrouw: 'Tegelijk met de deur die dichtgaat wordt de brede glimlach van mama smaller en smaller en smaller, tot er niks meer van overblijft.' Bianca's observaties leiden echter ook tot veel frustratie, want ze heeft vooral oog voor andermans kleine kantjes.

Absurde humor zorgt geregeld voor een ontlasting

Het oppikken van subtiele hints is ook wat Moeyaert van zijn lezers verwacht. Zoals steeds is zijn taalgebruik bijzonder suggestief en blijft veel van het belangrijkste onzegd. Net zoals Bianca zich voor haar familie verborgen houdt, geeft ze ook aan de lezer niet alle geheimen prijs. Toneelspelen loopt als een rode draad door het boek. 'Ik zet een stap naar voren. Ik ben een ander, leuker meisje dan dat kind van daarnet', merkt Bianca op wanneer ze met Billie King gaat praten. Die wisseling van stemming geldt ook voor de manier waarop ze haar verhaal vertelt. Bovendien heb je vaak het raden of Bianca

dingen verzint of dat ze ook effectief gebeurt zijn.

Lezen en herlezen

Tussen alle frustraties en spanningen laat Moeyaert ook de nodige lucht waaien. Die zit deels in de herkenbaarheid van situaties: Alan die het opblaaszwembadje laat overstromen door de rand omlaag te duwen, de Capri-Suns die Bianca voor zichzelf bewaart, de doos met Dokter Bibber en de verhaallijnen uit de soap *Hier bij ons*. Ook de absurde humor zorgt geregeld voor een ontlasting. Zo beschrijft Bianca haar eigen toestand als volgt: 'In mijn gebruiksaanwijzing staat dat ik soms erg blij ben, maar dat je dat niet altijd aan mij kunt zien. Als ik bijvoorbeeld langzaam, stap voor stap en een beetje bonkend een trap af kom, dan is het mogelijk dat ik eigenlijk heel blij ben vanbinnen.' Even later ontspint zich een surreëel gesprek wanneer Bianca bij Billie King gaat zitten en vraagt: 'Hoe gaat u dood?' Ze heeft immers gelezen dat het personage van Billie in december sterft. De actrice legt uit dat ze door een clause in haar contract niets mag zeggen: 'Tot de dag van mijn dood moet ik oppassen dat ik mijn mond niet voorbijpraat.'

Het is alweer van 2011 en *De melkweg* geleden dat Bart Moeyaert (54) een jeugdroman uitgaf. *Tegenwoordig heet iedereen Sorry* heeft lang kunnen rijpen en geeft niet alle schoonheid bij een eerste lezing prijs. Door traag te lezen en te herlezen valt op hoezeer alle elementen in het verhaal met elkaar verbonden zijn en hoe knap de balans is die hij gevonden heeft tussen spanning en ontlasting, woele en voorzichtige vreugde, vertellen en verzinnen. Het was het wachten waard.

Zopas verscheen ook 'We waren klaar', alle theateerteksten van Bart Moeyaert met tekeningen van Isabelle Vandenberghe (Bebuquin, 256 blz., 25 €).

boeken.

Bart Moeyaert weet hoe een kind naar de wereld kijkt

**'Die Bianca
van 12,
dat ben ik'**

Na de valse kritiek en de jaloezie komt Bart Moeyaert weer

'Ik heb geleerd van me af te bijten'

Er is een nieuwe Bart Moeyaert (54), en dan hebben we het niet alleen over zijn roman *Tegenwoordig heet iedereen Sorry*. Ook de schrijver zelf is een nieuw mens geworden. 'Ik moest alles opnieuw opbouwen. Mijn kop en mijn werk.'

MARNIX VERPLANCKE

et zal druk worden, hadden ze gezegd, terwijl ik niet wist wat druk was, natuurlijk. Ik die altijd tussen mijn vier muren zat te schrijven. En het was druk, en fantastisch. Die overvolle agenda en het vele reizen deden het aanvoelen als het schrijven van een heel groot boek. Al was het dat natuurlijk niet. Af en toe werd ik geïnterviewd en de eindvraag was dan steevast: 'Je schrijft waarschijnlijk niet meer?' Als ze dat drie keer herhalen, doet het pijn."

Twee jaar geleden was Bart Moeyaert op de Frankfurter Buchmesse intendant van de gastlandpresentatie van Vlaanderen en Nederland. Vanaf 2014 was hij bezig met het uitdenken van het concept, het paviljoen en het programma. Geen moment vrije tijd had hij nog en hoe groter de ploeg werd die hij aanstuurde, hoe meer hij ging beseffen dat falen geen optie was. Dit moest goed zijn, en dat was het ook.

Maar toen kwam de terugslag. "Ik was van plan om na de Buchmesse een maand op vakantie te gaan", vertelt Moeyaert. "Gelukkig heb ik geluisterd naar iedereen rondom me die me dat afraadde omdat het de gelijke weg naar het zwarte gat zou zijn. Dus ben ik gewoon naar huis gegaan, ook al wist ik absoluut niet meer hoe ik me thuis weer thuis kon voelen. Toen ik een kast opentrok, vielen er drie lijken uit. Ik moest

opeens alles opnieuw opbouwen, mijn eigen kop en mijn eigen werk. En dat vergde tijd.

"Gelukkig ben ik schrijver, een van de weinige beroepen waarin je echt schoon schip kunt maken. Wat ga ik nu doen, vroeg ik me af. Ik ga een boek schrijven, en het zal een totaal ander boek zijn dan de vorige."

Bianca

Dat boek is er nu. *Tegenwoordig heet iedereen Sorry* gaat over een twaalfjarig meisje dat nogal makkelijk als onhandelbaar wordt beschreven. Bianca woont samen met haar broertje Alan bij haar moeder. Vader is er niet lang daarvoor van-

door gegaan met 'zijn Cruz'. Omdat Alan al een paar keer geopereerd is aan zijn hart, krijgt hij meer aandacht van moeder, waardoor Bianca zich door beide ouders in de steek gelaten voelt. Tot Alan op een dag een speelviendje uitnodigt en niemand minder dan soapactrice Billie King diens moeder blijkt te zijn, de vrouw naar wie Bianca al jaren opkijkt. Het wordt een dag vol inzicht voor het meisje, inzicht dat haar leidt naar dat vaak gebruikte, maar weinig gemeende woordje sorry. Maar zij meent het wel, uit het diepst van haar hart.

"Billie en Bianca dateren nog van voor 2014", vertelt Moeyaert. "Ze speelden in een kort verhaal dat ooit in Duitsland is verschenen. Ze zaten tussen de lijken die uit de kast vielen, alleen bleken zij springlevend en lieten ze me niet meer los."

Zonder de Buchmesse was Moeyaerts nieuwe jeugdroman er niet gekomen, zegt hij ook, want die ervaring heeft van hem een ander mens gemaakt. "Had je me twintig jaar geleden gesproken, dan had je een bange Bart Moeyaert voor je gehad. Een schrijver heeft geen betekenis. Hij werkt aan zijn schrijftafel en is totaal afhankelijk van wat anderen van zijn werk vinden. In Frankfurt leerde ik van me afbijten. Er was jaloezie en valse kritiek. Ze hebben mij gevraagd om intendant te worden en jullie niet, dacht ik dan."

"Maar het was niet mijn eerste schop richting realiteit. Die kreeg ik toen ik in 2006 en 2007 Antwerps stadsdichter was en de meest gepolari-seerde verkiezingen in een eeuwigheid meemaakte. Het was toen bijna onmogelijk om een gedicht te schrijven omdat je zwart of wit moest zeggen. Ik werd uitgescholden voor lafaard omdat ik geen kleur bekende. Freek Braeckman daagde me in een live-interview uit door te stellen dat stadsdichters hun engagement moeten tonen en ik niet geëngageerd was. →

'Een paar jaar lang heb ik van hot naar her gelopen, me afvragend waar anderen blij van zouden worden. Nu vraag ik me af waar ik zelf blij van word'

2 boeken

>< ■ ■ ■ ■ ■

met een roman

► 'Naar onszelf
kijken en
bekennen dat
we ongelijk
hebben, doen
we niet zo snel.'
© BOB VAN MOL

woensdag 26/09/2018 3

